

Schriftelijke vragen (art. 39 Reglement van Orde)

Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Gelderland

Datum : 7 februari 2025
Van : Carla Claassen
Onderwerp: Onderzoek RIVM over longontstekingen nabij geitenhouderijen

Inleiding

Deze week verscheen het rapport *Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III* (VGO-III) van het Rijkinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het RIVM concludeert in dit rapport dat longontstekingen vaker voorkomen bij mensen die in een gebied wonen waar veel veehouderijen zijn. Het risico is groter wanneer men binnen 2 kilometer van een geitenhouderij woont. Bij geitenhouderijen zijn 23 soorten bacteriën aangetroffen die mogelijk longontstekingen veroorzaken, welke ook zijn gevonden in de omgeving en/of bij mensen die in de buurt van geitenhouderijen wonen.

Na VGO-I en VGO-II is VGO-III het derde rapport wat aantoont dat longontstekingen vaker voorkomen in de buurt van geitenhouderijen. Het RIVM stelt dat er onder de 1,5 miljoen mensen die binnen een straal van 2 kilometer van een geitenhouderij wonen 20-30 % meer kans is op een longontsteking. In absolute aantallen komt dit neer op 1200 tot 6600 extra longontstekingen per jaar. De schatting is dat dit jaarlijks leidt tot 100-600 extra ziekenhuis opnamen en 20-100 extra sterfgevallen. In Limburg en Noord-Brabant, waar veel geitenhouderijen zijn, ligt het aantal longontstekingen 60 % boven het landelijk gemiddelde. Binnen 500 meter van een geitenhouderij is de kans op een longontsteking zelfs het dubbele van normaal.

In 2020 deed Follow the Money onderzoek naar geitenhouderijen en longontstekingen in Gelderland. In Gelderland waren toen 128 (grote) geitenhouderijen, waardoor circa 375.000 omwonenden extra risico liepen op longontstekingen. Uit nieuw onderzoek van FtM naar alle 416 Nederlandse geitenhouderijen blijkt dat deze in Gelderland vooral geconcentreerd zijn in de Gelderse Vallei.

Het kabinet heeft naar aanleiding van het rapport de Gezondheidsraad om een advies gevraagd en raadt provincies aan het geitenmoratorium in stand te houden. Gelderland heeft sinds 2017 zo'n moratorium.

Dat brengt de SP-fractie tot de volgende schriftelijke vragen:

1. Is het college bekend met het rapport VGO-III van het RIVM?
2. Hoe beoordeelt het college de inhoud van het rapport?
3. Hoeveel inwoners van Gelderland wonen er binnen 2 kilometer van een geitenhouderij?
4. Hoeveel inwoners van Gelderland wonen er binnen 500 meter van een geitenhouderij?

5. Is het college voornemens vast te houden aan het in 2017 ingestelde moratorium, totdat een oorzakelijk verband tussen de nabijheid van geitenhouderijen en het vaker voorkomen van longontstekingen kan worden uitgesloten? Zo nee, waarom niet?
6. Is het rapport voor het college aanleiding om extra maatregelen te nemen ter bevordering van de gezondheid van omwonenden van geitenhouderijen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen overweegt het college?
7. Deelt het college het standpunt van de SP dat het belang van de volksgezondheid zwaarder weegt dan het private commerciële belang van geitenhouderijen? Zo nee, waarom niet?
8. Is het college bereid om af te zien van het verstrekken van ontheffingen en verklaringen van geen bedenkingen voor geitenhouderijen die aantoonbaar in strijd handelen met de voorwaarden van hun milieuvergunning, zoals in 2022 het geval was met een geitenhouderij aan de Angerensestraat 38 te Gendt?

Met vriendelijke groet,

Carla Claassen
Statenlid SP